

JÓ PÁSZTOR

Keresztyén Családi Lap

János evang. 10., 11. v.

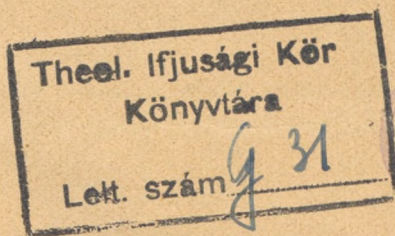
Szerkesztette:

Kovács Sándor

theol. akad. tanár.

V. évfolyam. (1903.)

dj 55.53

POZSONY, 1903.

BALASSAGYARMATI KÖNYVNYOMDA SZÖVETKEZET.

TARTALOM:

I. Énekek, költemények.

I.ap.

Albert József. Ujév	1
Áchim Géza. A puszta kertben	204
Béri Gyula. Alkonyat	17
Győri Vilmos. A konfirmánsok	88
Hegedűs István. Szála alá poklokra	121
K. és B. Megnyugvás	150
Lampérth Géza. Az öreg zsoldáros	196
Lévay József. Oltár	169
Névtelen (1711). Bujdosó éneke	15
Petróczy Kata Szidónia. Könyörgés	77
Ráday Pál. Pünkösöd	85
Sántha Károly. Ésti ének	143
Légy csendes szívvel	182
Szabolcska Mihály. Mária	37
Szász Károly. Virágvasárnap	53
Vargha Gyuláné. Dal a bibliáról	150

II. Bibliai képek, magyarázatok és lelki elmélkedések.

Baksay Sándor. Találák a gyermeket az ő anyjával	171
Masnyik Endre dr. Luther aranymondásai 3.	122
A 95 tétel magyarázatából	175
Ősz Pál. Három intés a golgothai útról	38
Pécsi L. Az Istennek mindenhatóságáról	43
Augustinus régi egyházatya imádsága az Isten irgalmáért	82
Sz. Húsvéti hit	54
Jővel Szentlélek Úristen!	86
Sz. F. I. A Jézus nevében (1903.)	2
Fel és alá	18
Gyönyörűség — teher	195
Hagyd Istenre, a mi Istené	116
Kétféle szegénység	144

III. Elbeszélések, életképek.

Baksay Sándor. Tifagómen, Tipiómen	56
Forgács Endre. A czeglédi rektor leánya	126
A leányok imádkozzanak	7, 19
Az igáz ember :	183
Szívós Béla. A három harang	43

IV. Történelmi rajzok.

Kovács Sándor. A hiszekegyről	78
Bocskay fejedelem utolsó órái	47
Deák Ferenczről	197
Rákóczy esztendeje	115
Rákóczy György házaselete	27
Krónikás. Öreg Rákóczy György fejedelem végrendelete	151
Payr Sándor. Nádasdy Ferkó, a bécsi deák	145
Schródl József. Pozsony első protestánsai	98

V. Az életből.

Figyelő. Vasárnap	156
Magyar Keresztyén. A Brit és Külföldi BibliaTársulatról	198
N. Milyen halakat fogtak a Genezáret tavában?	201
R. V. Wittenbergi séta	31
Jókönyvek, különfélék, halottaink majd minden számban.	

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA :
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

Újév.

Teremtő Isten, nagy vagy és örök !
Hanem világod múlt s romlatag,
Mint átsuhanó fellegnek árnyéka,
Oly tűnő minden itt a nap alatt.
Az ó-évet alighogy eltemettük,
Szárnyát kibontva, az új integet
Mosolyogva, biztatóan. Kik megértük,
Uram, terjeszd ki ránk áldó kezed !

Hitünk szilárd: nem itt a mi hazánk ;
De fáradunk, míg béestéledik,
Hogy a reánk bizottakat leróva,
Pihenhessünk ama szebb reggelig.
Öröm vagy bú: hálával s alázattal
Elviseljük, hisz' mind jóra vezet,
Ez újévben is. Csak Te, égi atyánk,
Állj őrt s terjeszd ki ránk áldó kezed !

A mely után annyi milljó szív áhit,
A boldogsághoz van-e itt jogunk ?
Hiszen fiad is hordta a keresztet,
S a földi téreken csak bújdosunk.
De szívünkben már itt felépítheti
Országodat az emberszeretet,
Legyen ez év ama szebb kor hajnala !
Uram, áraszd ki ránk kegyelmedet !

S ki egy világért halt meg, Maga is
Megersiratá veszendő nemzetét :
Ne fájjon-é, ha látjuk ősi fajunk
Honát elhagyva, hogy züll szertesét ?
Feledtük a babiloni fogságot,
Testvérharcz dül, végromlás fenyeget ;
Az újév küszöbén Tehozzád esdünk :
Uram, terjeszd ki ránk védő kezed !

Albert József.

A Jézus nevében!

— 1903 —

Próbáld meg! Sokat próbál e világ, hol a tulajdon nevében, hol más idegen, hol meg épen az ördög nevében. Éffélére nékem semmi kedvem. A mit ember a maga tulajdon nevében kezd el, többnyire a maga tulajdon nyomorúságán végzi. Isten nélkül törbe ejt okosságunk és elromlik erőnk. De még ennél hitványabb vége van annak, a mit ember más valaki nevében próbál. Bármily hatalmas légyen is, mindazonáltal csak test és hús ő és összeomlik, mint por. Mely hatalmas vala Senacherib és mit használa néki!? Ne bízzatok a fejedelmekben, mivel töredékeny testek ők is. Ma trónuson ülnek, holnap koporsó az ő szállásuk. Legkevesebb előmenetele van annak, a mihez az ördög nevében fogunk. Ha ördög velünk, Isten ellenünk. És Isten nélkül annyi, mint szerencse nélkül. Hát már próbálnom kell, Jézus nevében indulok neki a próbának. Jézus neve az én vígasztalásom. Valamint az enyhítő olaj a sebeket, a balszam a testi fájdalmakat, a jézusi név minden lelki fájdalmat megenyhíti. A te neved, édes Jézusom hathatósabb az enyhítő olajnál és a kiöntött kenetnél. A mi engemet szomoríthat, szerencsétlenség az; a miből vídámságom fakad, Jézus az. Mert nincsen senkiben másban idvesség és nem adatott az ég alatt emberek közt más név, mely által megtartatunk, mint a Jézus Krisztusé. (Cselek. IV. 12.). A jézusi név az én oltalmam minden viszontagságomban. Erős torony az úrnak neve, hozzá folyamodik az igaz és bátorságos léssen. (Prov. 18. 10.) Ám ostromoljon a pokol minden szerencsétlenséggel, én a Jézus nevéhez futok és imádkozom. «Uram megígérted, hogy a mit a te nevedben kérek, a te atyád megadja nékem. Könörgök hozzád, mennyei szent atyám a te egyszülött Fiadért, az ő szenvedéséért és drága sebeiért, szabadíts meg engemet kegyetlen ellenségemtől, takard be a te szorongatott gyermekedet, a ki sehol másutt segítséget nem talál.» A madár nem oly bátorságos az ő fészkében, mint én a Jézus nevének várában. A jézusi név az én bizodalمام. Tudod-e, ki ellen? A bűn ellen. Jézus felől bizonyosságot tesznek, minden próféták, hogy bűnnek bocsánatját vérszi az ő neve által minden, aki ő benne hiszen. (Csel 10. 43.). Az én nevem annyit jelent, hogy «bűnös», a Jézusé annyit, hogy «bűntörő.» Bűn, ha te az én nevemben bízol, én a Jézus nevére támaszkodom. A Jézus Krisztusnak, az Isten fiának vére

tisztít meg engem minden én bűneimből. (I. János I. 17.). Jézus neve az én bizodalمام az ördög ellen. Ellenem felfegyverkezve jó, mint egy Góliát, de én nem félek tőle, hanem bátran eléje indulok. Te ellenem dárdával és doronggal jösszsz, hogy megretents, nékem a seregek urának, a Jézusnak neve minden kapjám és paizsom. Csak említenem kell a Jézus nevét igaz hitből, a te hatalmad nyomban elolvad mint a hó. Jézus neve az én bizodalمام minden ellenség ellen. Mely igen dúlt-fúlt Saul az urnak tanítványai ellen, fenyegetéssel, börtönnel és megszegyenítették. Midőn őt az Úr a damascusi úton az égből megszólította: Saul, Saul, mit kergetsz engemet? Én vagyok a Jézus, kit te kergetsz, nehéz neked az ösztön ellen rugódoznod» (Csel. 9. 4—5. v.). azonnal elesék az ő szíve és bátorsága, annyira, hogy reszketett bele. Óh világ ne próbálj velem, mert én a Jézus nevében összerontlak téged. Nem engemet üldözzsz te, hanem a Jézust én bennem. Értelen ember, mire mégy a mindenható Isten ellen, te pozdorja a mennyütókö ellen? Neki ugyan nem árthatsz, de magadat levered. Ha Jézus én bennem vagyok, a halál sem félelmem nékem. Meg kell harcolnunk? Csak rajta! A Jézus nevében! Ám kövezz, égess, vízbe fojts és cselekedjél bármit velem, én Uram kezébe ajánlom fohászokdással lelkemet. Nem látod-e, hogy Jézus ott áll a felhők között és szeretettel várja. Ha te kiűződ porházából, ő fényesebb, dicsőbb hajlékba, mennyekbe viszi. Halál nékem nyereségem vagy s Jézus az én életem. Vele, nevében indulok el ezen új esztendőnek útjára is. Mint engedelmes bárány, követem az én pásztorom nyomát, mert fűves helyekre és kies folyóvizek mellé viszen engemet. És ha a halál árnyékának völgyébe vinne, oda is vidáman mennék, mert ott is Ó lesz az én őrizőm és vígasztalóm! Ámen!

Sz. F. I.

Luther aranymondásai.

A szülők és a felsőség hatalma különbözik.

A szülők sokkal nagyobb gondot viselnek gyermekeikre, mint a felsőség az alattvalókra. Azért mondá Mózes a zsidóknak: «Én nemzettelek titeket.» Mert az apa és anya hatalma természetes és szabados és velők született hatalom a gyermekek felett; a felsőség hatalma ellenben kényszerű, mesterkélth hatalom. A hol az apa és anya már semmire sem tudnak menni, ott rendet csinál János mester, a hóhér, ismét, hogy a felsőség semmi más, mint Isten negyedik

parancsolatának őre, olyan, mint a macska az egerek közt. Azért a szülék méltósága is nagyobb, irántuk több tisztelettel kell viseltetnünk, mert ők a negyedik parancsolat forrása.

A gyermekeket szükséges fegyelmezni és büntetni.

Márton doktor egyik fiát három napig nem akarta látni, sem nem akart néki addig megbocsátani, míg alázatosan meg nem kérleli őt. És mikor érette az anyja Jónás és Teuteleben dr. közbevetették magukat, így szólt: «Inkább halott, mintsem neveletlen fiam legyen.» Nem hiába mondotta meg szt. Pál (I. Tim. 3, 4): «hogy a püspök olyan férfiú legyen, a ki saját házát jól igazgatja és a kinek jól nevelt gyermekei vannak,» hogy más emberek ebből épüljenek, jó példát vegyenek és meg ne botránkozzanak. Mi predikátorok azért foglalunk el oly kiváló állást, hogy másoknak jó példát mutassunk, de a mi neveletlen gyermekeink megbotránkoztatnak másokat. A rossz kölykök a mi rovásunkra rosszalkodnak. Sőt, ha sokszor tesznek is rossz fát a tűzre, ha mindenféle gonoszságot mívelnek is, még sem tudom meg; nem jelenik meg nekem, hanem eltitkolják előttem. Beteljesül amaz ismeretes példaszó rajtunk: a mi gonoszság házunknál történik, azt mi tudjuk meg legkésőbb; ha minden ember utcazerte beszéli, akkor értesülünk róla. Ezért a gyermekeket meg kell büntetni, nem szabad nekik semmit elnézni s őket büntetlenül hagyni.

Éltében egy atya se adja át vagyonát gyermekeinek.

Egy izben Márton doktor előtt keservesen panaszkodott egy atya, hogy gyermekei, a kiket ő tisztességesen ellátott, sőt kikre ő minden vagyonát elköltötte, most öreg napjaira elhagyják, sőt bántalmazzák őt. Ekkor mondá a doktor: «Jézus Szirák adja a legjobb tanácsot a szülőknek,» a mikor így szól: «Ne adj ki mindent a kezedből, a míg élsz, mert a gyermekek hitszegők.» Közmondás, hogy egy atya tíz gyermeket is felnevel, de tíz gyermek sem tart el egy apát. Ezt példázza a régi mese ama bizonyos apáról és háládatlan gyermekeiről, a ki végrendeletét titkon egy szekrénybe zárta és mellé tett egy fejszét és egy czédulát, melyen a következő versecske állt:

«Azt az apát, ki kezéből vagyonát kiadja
Fejszével de menten üssék vágják agyba.»

Hasonlót olvasunk egy apáról, a ki minden vagyonát kiosztotta gyermekei közt azzal a kikötéssel, hogy azok élete fogytáig tartsák el; a gyermekek azonban nem törődtek vele. Ha valamelyik gyermekénél már egy hetet töltött, az volt a mondás: menjen a másik-

hoz is és töltsön amannál is egy hetet, egyszer történetesen a vejéhez vetődött, a ki épen libát evett; mikor ez meglátta az öreget, nyomban az asztal alá rejtette a libapecsenyét. A mint az apa távozott és a fiú előakarta szedni a libát, ime a liba helyett egy varancsos békát talált ott, a mely egyenesen neki ugrott és oly erősen ragadt belé, hogy nem tudott tőle szabadulni, s bizony mindenestől fel is falta őt.

Effajta példákkal azért hozakodtak elő, hogy lássák azokból, mily keményen bünteti az Isten a gyermekeket szüleik iránt való háládatlanságuk miatt; mert az ifjuság engedetlensége és hálátlansága fölötte nagy. Könnyen felemésztk a szülék véres verejtékes keresményét, hanem arról, hogy a szülekről viszont ők is gondoskodjanak, hallani sem akarnak.

Óh gonosz a világ! Ezért adta az Isten a negyedik parancsolatot, erősen meghagyván: «Tiszteld apádat és anyádat stb.» Ámde a pápa az Antikrisztus a maga hagyományaival ezt a parancsolatot is lábbal tapossa.

Más.

Egy apa öreg korában minden vagyonát átadta gyermekeinek azzal a kikötéssel, hogy holta napjáig tartsák el; ámde a hálátlan gyermekek hamarosan ráúntak atyjukra, nagyon is szűken gondoskodtak róla, sőt még elég enni valót sem adtak neki. Ekkor az öreg mint okos ember okúlva a maga baján, titkon a kamrába zárkózott és ott a szomszédjától kölcsönzött pénzt csörgetni kezdte. Mikor gyermekei ezt meghallották, nyomban a legjobb bánásmódban részesíték, abban a reményben, hogy majd sok pénzt hagy reájuk. Ő azonban halálos ágyán visszaadta a pénzt a szomszédnak s a gyermekek így ugyan pórul jártak.

Haszontalan emberek.

A kertben mondá Luther Márton doktor: «Ha a haszontalan embereknek egytől-egyig meg kellene halniok, úgy nekünk kellene haszontalanokká lennünk; mert az Ördögnek szüksége van haszontalan népségre. Azért hagyjátok őket élni, mert isten adta nekik az életet.»

Az emberi szív állhatatlansága.

Az emberi szív olyan mint a higany, most itt, majd másutt van, ma olyan, holnap meg olyan. Azért bizony hitvány s hiú egy dolog az, mint a Predikátor mondja, mulandók után epedez és megveti azt, a minek értéke s becse van.

Mikor Frigyes herczeg uralkodott, nem tetszett nekünk se a személye, se a szelídsége, mert hát nagyon is békés és csendes,

szerény kormányt s udvart tartott s reménykedtünk, hogy majd utánna különb kormány következik. Ej mondtuk, mely jó dolgunk leszen János herczeg alatt. S hogy Frigyes holta után ő került a kormányra, a mostani herczeg Frigyes János választó fejedelem után vágyakoztunk. Ő lesz a mi emberünk, mondogattuk; pedig majd egy három év mulva bizonyly reá is ráununk.

Szóval a mit Isten ád, az nem kell. Ez az oka, hogy Krisztus sem akart uralkodni a földön, hanem az Ördögnek mondá: Uralkodjál! Ámde Isten maga is más, természete, eljárása is más. Én, mondja ő, Isten vagyok, ki meg nem változik. Megtartom, s beváltom ígéretem s fenyegetésem.

A keresztyének köszönjék meg istennek azt, a mi van. Biztos és jó az és isten azt merő végtelen irgalmából adja és énekeljék a 117. Zsoltárt: «Dicsérjétek az Urat minden pogányok, magasztaljátok őt minden népek, mert kegyelme és igazsága megmarad örökké.»

Hogy hálálja meg a világ a jótéteményt?

Melanthon Fülöp mondotta el Luther doktor asztalánál ezt a mesét: «Égyszer egy paraszt kiment a mezőre és mikor fáradtan egy barlanghoz ért, ott kígyót talált egy nagy kő alá szorúlva. A kígyó megszólította és kérte, vegye le róla a követ és szabadítsa őt ki, a legnagyobb jutalomra és hálára számíthat, a mi csak a földön előfordúl. A jószívű paraszt hajlott a szép szóra, elgördítette a követ s kiszabadítván a kígyót, követelte jutalmát. Erre a kígyó meg akarta őt marni és ölni, mondván: Édes atyámfia így szokta a világ azokat jutalmazni, kik vele jót tesznek. Minthogy pedig a paraszt más és jobb jutalmat kívánt és a kígyó vonakodott kívánságát teljesíteni, mások ítéletére hivatkozott; a mely állattal legelőször találkoznak, az legyen bíró közöttünk. Épen egy vén elcsigázott talyigás paripát vezettek arra, a mely majd hogy össze nem rogyott már a saját terhétől, — a sintérnek akarták adni, hogy megnyúzza. Ez a ló így szólt volt: Ime az én sorsom; elnyúztak, agyonütnek és megnyúznak. Aztán jött egy vén kutya, a kit kivert a gazdája, az is panaszkodott, hogy az ő sorsa se különb. Mikor aztán a paraszt a harmadik velük találkozó bíróra hivatkozott s annak végleges döntésére és nyilatkozatára bizta a dolgot, előállta egy róka; megszólítá a parasztot s megígérte neki, hogy segít rajta és megmenti a kígyótól, ha minden tyúkját neki adja. A róka így szólt: A kígyó menjen újra a barlangba, akkor nyilatkozni fogok: Kiki helyeztessék előbb vissza a maga állapotába s csak akkor vegye ítéletét. A kígyó beleegyezett s visszatért a barlangba. A paraszt erre elő állott s nyomban visszagördítette a követ úgy, hogy a kígyó nem tudott kijönni. Mikor aztán éj idején eljött a róka

és elakarta vinni a megígért tyúkokat, a házi asszony és a cselédek agyon verték őt.» Erre mondá Márton doktor: «Ez a mese a világot pompásan példázza. A kit lesegítünk az akasztófáról, az örömet oda kerít minket. Ha más példát nem is tudnék mondani, elég a Krisztus Urnak példája, a ki az egész világot megszabadította a bűntől, haláltól, ördögtől és pokoltól s a kit saját népe megfeszített és fára függesztett.

DR. MASZNYIK ENDRE.

A lányok imádkozzanak.

Elbeszélés.

... Szurdokon mind a két toronyban harangoznak, sőt ha négy volna, mind a négyből messze szóló harangszóval adnák tudtára a világnak, hogy a tekintetes járásbíró úr: úgymint hernádvécei és szurdokfalvi Szurdoky Antal meghalt. Pedig még csak 56 éves volt. De hát a halál nem fél még egy kuriai bírótól sem, tudja, hogy a mint kimondja valaki fölött az ítéletet, az ellen senki fia nem apellálhat.

A háznál nagy a zavar, a fölfordulás, a mi természetes ilyen esetben. Az özvegy és két leánya most külön-külön, majd összeborulva jajgatják szomorú sorsukat, siratják a családapát, mert csakugyan «elesett az ő fejüknek koronája.» Ellenben a temetéshez alkalmas gyászruhát Kassán készítenek a Schlézinger Pepi divatárúüzletében. Azoknak a ruháknak már meg kellett volna érkezni. Hogy nem lehet két nap alatt három ruhát elkészíteni ott, a hol tizenketten dolgoznak?! Valaminthogy meg kellett volna már jönnie Bélának is, t. i. a boldogult fiának, a ki önkéntes Kassán s még tegnap sürgönyöztek neki. Igazán nagy a zavar, mert délután lesz már a temetés.

Végre délben bérkocsi robog be a szurdoki szomorú udvarba s megjön Béla és Schlézinger Pepinek egy segédje a gyászruhákkal. A keserűség, a zokogás ujult erővel tör ki, a mint a két nővér fivérét a ravatalos szobába vezeti: «Nézd, nézd édes Béla, nincsen apánk, árvákká lettünk». Az özvegy, a mint körülnéz a teremben s látja, hogy egyedül vannak, csak oda omlik a fia vállára és megtoldja a lányok mondását: «Nem csak árvákká, de koldusokká lettünk» és szakad a könny a lányok mosolygáshoz szokott szeméiből is.

Azonban a sűrű könyhullatások között is vesz alkalmat magának a nagyobbik lány, Lóri, hogy megkérdezze bátyját:

— Hát Géza nem jött?

— Nem.

— Nem kapott szabadságot?

— Nem is kért.

A leány félre huzza bíboros ajkát, a mivel a lányok nem tetszésüket szokták jelezni, s azt mondja bátyjának, hogy ez nem szép Gézától, ez kegyetlenség.

— De édes Lóri, azon a czimen nem kérhet két napi szabadságot, hogy a barátjának az apja meghalt.

— Hát azon a czimen, hogy a jegyesének az apja halt meg?!

— No hiszen, azt emlegetni a katonáéknál, ki is nevetnék.

— Úgy?! kinevetnék?!

Délután pedig megtörtént a temetés, tömérdek nép jelenlétében. Áldott jó ember volt a boldogult bíró. Szerette a közönség: úr, szegény, nagy és kicsiny. Mert egy bíró az igazság megsértése nélkül áldás lehet a népre, ha jó lélek lakozik benne, de ha rosszlelkű, akkor átok. Bár az ősz haldoklott már a hernádparti tarlót bokrok alatt, azért koszoruk sokasága borítá a koporsót. Szép, drága koszorúk, kertészkezek remekei. Mind a mellett ékes virágnál, aranyos szemfedőnél is drágábbak voltak azok a könnyek, melyek a hitves s a két leány, Lóri és Irén szemeiből hullottak a koporsóra. Óh, tudjuk mi azt, hogy van mondva csinált bánat, de itt afféléről nincsen szó. Ismerünk mi asszonyt, a ki azt jajgatta férje koporsójánál, hogy: «temessenek engem is mellé» holott azt számítgatta magában, hogy mennyi nyugdíjat fog kapni. De itt igaz a fájdalom az utolsó csuklásig, mert a családító sirbaszálltával összeomlik itt minden, minden s félő, hogy az omladék nem csak a halottat, hanem az élőket is maga alá temeti.

Ezt érzi az özvegy s azért látja rettenetesnek a jövőt, a lányok is sejtik, bár nem tudják egészen, micsoda kegyetlen sors várakozik rájuk. Most fog betelni rajtuk az olasz költő (Dante) szava: «Nincs gyötrőbb, mint kinok közepette emlékezni meg eltűnt boldogságról». Mert úgy szokott az lenni, hogy azok az ügynevezett «jó emberek», kiket nem akarnak igaz néven könnyelműeknek nevezni, ezek e jó emberek hagyják családjukat legnagyobb nyomoruságra. A szelid, szerény Irén bizonyosan elfogja viselni, mert nagy hite, ennél fogva nagy lelki ereje van, de a büszke, elbizakodott Lóri letörik a nyomor alatt.

Mert csudálatosan különbözött a két leány úgy külsejére, mint lelkületére nézve. Lóri — az idősebb — csodaszép volt. Barna arczbőrén rózsák nyíltak, mint a hogy a vérbélű baraczk hamván átütődik a belső pirosság, a haja az arczát úgy övezi körül, mint a napot tűzkévéje. Ellenben a benső lelki világa a szép leánynak kopár és üres volt, hite halovány vagy épen semmi. Pedig vannak az életben tátongó mélységek, melyeken át csak a hit szárnya segít. Olyan előtt áll most a Szurdoky-család. Lórinál ez a szárny nem elég erős. Majd meglátjuk, hogy sötét perceiben, az élet válságaiban, a három isteni erény közül kettő: a hit és remény nem száll le hozzá, hogy hús cseppet adjon epedő ajkára.

Irén egész ellentétje nénjének. Van az úgy némely családban. Az arca olyan felér, mint a legszebb vászon, a haja pedig szőke. Mikor azt kibontja és elereszti maga után, úgy úszik az a levegőben, mint az égen a «tej-út.» Nagy felhárságában olyan imádságos az orcája, a mint hogy szeret is imádkozni és ez adja neki a lelki erőt. Mert mikor a földön minden támasz elesik mellőlünk s az emberekben nincsen segítség: akkor az éghez, az Istenhez folyamodunk, a

kinél bizonyos támasz és segítség vagyon. A kevély Lóri csendes mosolylyal kíséri hűgát mikor imádkozik. Ő azt tartja, a mit a boldogult járásbíró: azért fizetjük a papot, hogy imádkozzék. Gunyosan csak «szent Irén»-nek hívja hűgát, holott a leányoknak kellene azt folyvást szemük előtt tartani, a mi írva vagyon: szüntelen imádkozzatok!

Ime, a mint a temetőről hazatérnek, a rokonok s ismerősök egy pár saját szerzeményű vigasztaló szót dobnak nekik, aztán eltávoznak s ők magukra maradnak a szomorú házban. Az özvegyben, amint szerte néz a hangtalan szobákban és gyámoltalanságára gondol, ismét meggyűlemlik a keserűség s már már kicsordulna az belőle, de kisebb leánya Irén, mint valami védő angyal öleli át s bátorítja: «Anyuskám, édes, imádkozzunk!» A büszke Lóri kicsinyelve szól oda:

— Ugyan hagyd el a meddő imádkozást, inkább azon tanakodjunk, hogy mitevők legyünk, mi lesz belőlünk?

— Épen ezért kell imádkoznunk, hogy a jó Isten mutassa meg, mi tevők legyünk.

— Nohát csak várd, a míg mutatja. S míg anyja és nővére buzgó fohászszal könnyítettek bánatuk súlyán, ő Béla bátyjával bevonult a másik szobába s ott egészen ingerült hangon folytattak párbeszédet, melyben ama bizonyos Géza neve gyakran előfordult, a mint azt a kesergő leány támadta, önkéntes bátyja pedig védte.

Az a Géza pedig Wawrek Géza, Wawrek Gusztávnak, a megye egyik legvagyonosabb polgárának fia, ki ez idő szerint szintén önkéntesi évét szolgálja. Úgy vert a hír róluk t. i. Lóriról és Gézáról, hogy jegyesek, de ez talán túlzott volt. Annyiban állott a dolog, hogy a fiú még deák korában megismerkedett a csodaszép leánnyal, a viszony köztük mind bensőbb és bizalmasabb lett. A rányi fürdőben, valamely majálison találkoztak először évek előtt, a mikor Lóri csak serdülő leányka volt s a csinos ifjú udvarlása tetszett, mert nincs fogékonyabb valami, mint egy 14–15 éves leány szíve, a kinél még az értelem szunyad, és csak a szem ítél és választ. Mint nyári hajnal fakadásakor az erdön, úgy támadt élet és zengő hang a leányka szívében s azóta folyvást viszhangzott és ideális ábrándokat keltett benne. S ez az ideál olyan volt, mint a Memnon-szobor, egyre csengett-bongott, valahányszor ébredő szerelmének egy-egy sugára reá esett.

A szülők ápolták ezt a viszonyt, mert az ifjú egy dúsgazdag és egy gazdag vőlegény a milyen ritka, olyan kívánatos mai nap. Igaz, hogy az öreg Wawrek vagyona olyan, mint a Nilus folyó, senki sem ismeri a forrásait. A neve nyilván mutatja, hogy nem magyar ember, bevándorolt idegen. Mert ebben a mi áldott országunkban mindenféle nemzet boldogul, csak a magyar megy tönkre. Annyi tény, hogy Wawrek Gusztávnak földjei, malmai, bányái vannak, azonfelül pénze tömérdek. Épp ezért a Lóri szüleinél egész megváltásnak tűnt föl, hogy a büszke leány ilyen jó partiet csinál Wawrek Gézával. Mert az bizonyos, hogy már nyilatkozott és házassági ígéretet tett. Hiszen csak szurdokfalvi Szurdoky Antal járásbíró úr még pár évig élt volna!

Azonban az emberek esztendei meg vannak számlálva. Legyen az egyén fontos vagy nem fontos, ítéljen bár bírói széken, vagy kasza-kapával keresse kenyerét, a mint a sápadt hírnök magához inti, a sok szálú érdekeket, családját, leányai sorsát, mindazt amit kezében tart, kénytelen azonnal ott hagyni és menni.

Igen, ott hagyni és nem is sejti, hogy micsoda sorsra. Béla pár napi időzés után visszament ezredéhez. Lóri húga hosszú tárgyalást folytatott vele távozása előtt s erősen a lelkére kötötte utasításait, mert attól függ a jövő, t. i. a Lórié.

. . . Szomorú az özvegy asszony háza, ha aranyból van is a teteje, azt mondja a példabeszéd. Hát még a Szurdoky Antalnéé, melyben a bánat mellett ott fenyeget a «paizsos férfiú:» a szegénység, a szükség. Mert ime alig hantolták el a tekintetes járásbíró úr koporsóját, már megindultak a hiénák, nem a halottat felásni, hanem az élőket marcangolni. A közönséges életben hitelezőknek nevezik őket. Soha nem látott és nem ismert alakok — legalább a hölgyek nem látták — farizeusi szemforgatással dicsérik a boldogultat, hogy milyen áldott jó úr volt, mennyi év előtt állott velük összeköttetésben, bizony kamatot sohasem fizetett; de a lelküket is oda adták volna neki, ha kérte volna. Az Isten áldja meg a haló porában is. De most már kéri azt a kis tartozást kiegyenlíteni, mert ők földhöz ragadt szegények. Olyik rá lép a szemtelenség mezejére és hízelegve jegyzi meg, hogy nagyságos kisasszony, az Eleonor kisasszony jó partiet csinál, a Wawrek uraságnál annyi a pénz, mint a polyva. Mikor Lóri hallja az ilyes beszédet, elgyul az arca és olyan tekintetet vet a beszélőre, a melytől abban benne marad a további ige, félig tátva marad a szája és mosolyog, mint a buta és gonosz ember szokott, ki szeretné, ha becsületes embernek tartaná, de ezt maga is alig meri reményleni.

A helyzet mind szorongatóbb. Mint eső után a gabona a földből, úgy támadnak elő a hitelezők. Mikor esténként Irén imádkozni hívja anyját és nénjét, ez dermedtő mosolylyal veti oda: hiába imádkozol szent Irén, imádsággal még nem fizettek ki adósságot soha.

A mi igaz is. De hát nem is arra való az imádság. Minden gúnyolódás daczára nagy boldogság az a léleknek, ha igaz érzéssel mondhatja el a zsoltáriró szavait: «bizony megemlékszem te rólad Istenem az én ágyamban és éjjeli vigyázásomban gondoskodom te felőled. Mert nékem segítségem voltál és a te szárnyaidnak árnyékában örvendezek. Az én lelkem te hozzád ragaszkodott, a te jobb kezéd őriz engemet.» (Zsolt. 63. 7—9). Micsoda elfogyhatatlan tápláléka a léleknek a hit, melylyel ragaszkodik Istenhez éppen az élet nagy próbáiban! Addig el nem eshetik, a míg bizalommal mondja: «Noha szegény és szűkölködő vagyok, mindazáltal az Úr gondot visel én rólam.» (Zsolt. 40, 18.)

Hanem persze hitet, Istenhez ragaszkodást nem lehet Catulle Mendés és egyéb francia írók műveiből tanulni. Azért hiányzik az Szurdoky Lóriában.

Az ilyen családi földrengésnél semmit sem használ a keserűség, a zúgolódás, sőt ront, mert kergeti a lelket a kétségbeesés felé. Itt

erőre van szükség, melylyel a romok felibe lehet emelkedni. — Hasztalan emlegetjük, hogy a megboldogult milyen könnyelmű volt, azzal már nem lesz jóvá téve semmi. A kinek 1800 frt évi fizetése van és 3000 forintba kerül évenként a háztartása, az bizonyos, hogy nem fog vagyont szerezni. A felesége — Fügödi Lóri — annak idején néhány ezer forintot hozott a házba, de hát az régen elmorzsolódott. Mert a pénznek az a tulajdonsága, a mi a csöves kukoricáé: ha egy szem róla megindul, a többi is megy utána. Mert átka ez a mi magyar fajunknak, főleg az úrfélének, hogy kiadásait nem szabja a bevételhez, hanem uras meggondolatlansággal szórja a pénzt s mikor elpocsékolta a maga s felesége vagyonát, akkor kapkodna fűhöz-fához s színésmódra sóhajtoz, hogy ő milyen szerencsétlen ember.

Szurdoky Antal maga ugyan megmenekült, a halál elvitte a nyomorúság elől. Ő folyvást az élet színborát itta míg élt, most a családja számára a sepreje maradt. Rokonságuk bár olyan szétágazó, mint a dinnye indája, ám azok közül nem siet egy sem segítségükre. Hiába olvassa rájuk a szelíd Irén a bibliából az istentelenséget. Mert meg vagyon írva: «A ki rendelkezhetik azzal, a mi a világi életre szükséges és nézi, hogy az ő atyjafia szükségét lát és bezárja előtte a szívét: mikép marad abban az Isten szeretete?» (I. János. 3. 17.) Azok a kedves rokonok s ismerősök, a kik míg élt a családíró, a szívességét, hivatalos tekintélyt s eljárását annyiszor fölhasználták és kihasználták, most igyekeznek minél távolabb lenni a szerencsétlen családtól. Az már így van a mi gyarló világunkban. Sőt, mint a fakadó rügy tavasszal, ha hideg száll a földre az éj sátorá alatt — vissza, összébb huzza a színes szárait, úgy a szerelem, mely már nem is bimbó, hanem teljes rózsává nyiladozott, most a családi földrengés után az egyik félnél összezsugorodott, bágyadozó lett, mintha a dér járta volna át. Hogy a célba vett házasság Wawrek Géza és Szurdoky Lóri között elbomlott, megszűnt.

A büszke leánynak ez volt az egyedüli kőszála, a melyhez fogózott összes reményeivel. Nem is hitte el, pedig a temetés után mindjárt bujdosott, susogott a hír, mint a bóbítás nád között a szellő. De ő azt nem hitte, hiszen hat év óta ismerik és szeretik egymást, azon idő alatt az ifjú százszor is elmoudta, szóval megfogadta, esküvel ígérte, hogy feleségül veszi, a mint a katonai kötelezettségnek eleget tett. Szegény szép Lóri nem tudta, hogy a mióta a világot követelések és kötelességek kormányozzák, a követelések legutolsóbbika egy női szív emléke s a kötelességek legutolsóbbika egy férfi ígérete.

Még most sem hiszi, pedig Béla bátyja levele ott van a kezében, a melyben ezek az öldöklő dolgok meg vannak írva. Ott ül az özvegy leányaival a kertben, élvezik a szép időt, melyet Isten küld szegénynek, gazdagnak. Napfény patakzik az őszi tájon, mely csodálatos üres és hangtalan így szüret után. A ritkuló lomok ezüst színűek, kifelé van pördülve valamennyi levél s a mint beragyogja őket a napfény, csillogva tánczolnak az őszi levegőben. A kert alatt a Hernád folyó sétál a már félig leveletlen bokrok alatt. Lóri félig behúnyja a szemét s mintegy álmodva néz túl a Hernádon a mesz-

szeségbe. A mint pilláján a verőfény átszűrődik, úgy látja, hogy millió karcsú sugár nyújtózik föl az égig. Az ég szinte remeg, mintha most mindjárt délibábot szülne. Az őszi nap felséges sárga színeket hint el a messzeségben, a hol a barna felhő köré arany keretet fest. Milyen szép az őszi természet! Milyen szép az élet annak a ki boldog!

Az anya törte meg a fényes csendességet:

— Mond Lóri mit írt Béla?

— Semmit.

— Ej, hát ne légy mindég ingerült, azzal nem segítesz a bajon.

— De anyuskám, ez semmi, sőt a semminél is kevesebb, hogy az apja tiltja, nem egyezik bele. Ezt az elcsépelte kifogást nékem ne hozza elő. Legyen férfi s ne gyermek. Ha egy kis becsületérzés van benne — s én hiszem, hogy van — akkor nem hallgat arra a vén székállóra, (t. i., hogy a Wawrekek egyik őse székálló — mészáros-legény volt.) Milyen szemtelenül fejezi ki magát az öreg ember; azt mondja, hogy: «Élmúlt boldogságok kötelezettségei nem nyúlnak át a jelenbe». — Itt van a levélben, így írja Béla. Hát nem cudar beszéd ez attól az embertől?!

— Kérlek Lóri — szól szelíden hozzá huga — ne légy dühös, mert úgy lelked elveszti az egyensúlyát. Beszélj Gézával személyesen és mindenekfölött imádkozzál, hogy lelkednek nyugodalma legyen, és vágyaid teljesedjenek.

— Csak hagyd el Irén azt az imádkozást, az se kenyeret nem ad, se férjet nem szerez.

— De bizony ad mind a kettőt. Addig soha nem lehetsz se nyugodt, se boldog, a míg meg nem tanulsz imádkozni.

— No hiszen azt várhatod. Lehet okom az imádkozásra, mikor csordultig vagyok keserűséggel. Hát micsoda bűnöm van nékem, a miért így keresztül gázol rajtam a sors? Hát miért kell nekünk leesnünk a jólétből a nyomorúságba, az élvezetekből a szükségbe, a fényes irígyelt helyzetből a boldogtalanságba?! Hát mi szenvedjünk azért, mert atyánk könnyelmű volt? . . .

— Lóri, Lóri! — csitítja anyja — ne vádold apádat. A halottakról vagy jót, vagy semmit.

— Hagyj föl a dühöngéssel, — kérleli Irén is. Lásd az megfosztja a lelke békéjétől és csupán arra teszi képessé, a mi keserű aljas és esztelen. Az életnek vannak olyan rejtelvei, melyek előtt, álmélkodva állunk meg és eszünk megnyugtató okot nem képes találni. Csak a hithez és a valláshoz fordulhatunk, ez segít át a gyötrő kétségeken. Az isteni gondviselés műhelyébe emberi szem nem tekinthet, mi csak azt tudjuk, hogy gyarló, tökéletlen és törékeny teremtmények vagyunk.

— Oh te csupa bölcsesség, te bibliás szent, de szépen tudod pörgetni a szavakat — gúnyolódik a nagyobb leány. De száz szóval sem lehet kifizetni egy fillér adósságot. És nekünk egyedüli örökségünk az adósság, azt hagyott ránk a kedves jó atyánk, a kinek egész élete hitelre volt berendezve.

— Lóri! kiált rá anyja, — megtiltom, hogy atyádat sértegeds, ne légy kegyetlen, ne légy esztelen!

— Kedves anyuskám — borult szülője nyakába a szép leány — bocsásson meg! de hová öntsem ki a szívemben összeszalakzott keserűséget; hogy találjam magam a nyomorúságban, a ki a fényben ragyogásban éltem idáig? . . . Minek neveltek olyan nagy kisaszszonynak, minek neveznek Eleonórának? . . . Hívnanak Zsuzsinak, Katinak, hogy mehetnék szolgálni, kezem munkájával keresni kenyerem. De képtelen vagyok, nem tudok dolgozni, haszontalan fölcifrázott bábu vagyok. A híres az ünnepelt Szurdoky Lóri, a kinek egy pillantásáért férfiak törték magukat s kinek most már nincs a mindennapra valója s elébb-utóbb a kegyelem kenyérre szorúl . . . De azt nem éri meg a világ — mondja szikrázó szemmel — ha átlábolthatlan örvénybe visz az élet, eldobom azt.

— Lóri, te káromlást szólsz, térj magadhoz! . . . csitítja a huga.

— De hát hová legyünk, mit tegyünk?!

— Imádkozzunk édes! S karon fogva vezették be a magán kívül lévő szép leányt, a kinek végre is kicsordult a keserűség szívéből, könnyeit hullatá a kert ösvényére.

Azonban imádkozni nem tudott. Az pedig a legnagyobb szerencsétlenség a világon. Az olyan szívet, mely nem tud Istenéhez emelkedni, úgy repesztí a fájdalom, mint a fát az ég, melyet bele vernek. Lám Irén elmoudá esti imádságát s azt is a mit hozzá a bibliából olvasott: «Az én szívemben kívánlak tégedet éjszaka az én lelkemmel is, mely én bennem vagyok te hozzád sietek én Istenem!» (Ésaiás 26. 9.) És álma nyugodt, üdítő volt, Lóri pedig gyötörte magát tépelődésével s áztatta vánkösát szeme harmatával.

Mert a családi földrengést már félig-meddig kiállották. Nem a jövő nyomora vérezte szívét, hiszen a nyugdíjat a hitelezők el nem vehetik, abból szerényen bár, de meg lehet élni. (Hátha még dolgozni tudnának!) Az tette Lóri lelkében a nagy dúlást, hogy a kit szeretett szíve teljességéből az első szerelem mindenható erejével, az elhagyja, eltaszítja. Minden jel arra mutat, hogy Wawrek Géza szakítani akar vele.

Mind a mellett még nem hitte el. Makacsul ragaszkodott ahoz a mentő eszméhez, hogy ő a Géza felesége lesz s reménysége galambjait száldostatta a jövőndőbe. Ám ez a boldogító mámor nem tartott sokáig. A tavaszi szellő szétfujta a remény szálait.

Nagyon hideg volt akkor a tél, és sokat kellett szenvedni az embereknek. A Hernádvölgyét félöles hó nyomta, de a külső hideg ellen lehet védekezni fűtéssel s Abauiban van erdő elég. Sokkal többet szenvedett Lóri attól a belső hidegtől, mely egyre terjedt benne. Sokszor úgy rémlett néki, mintha a szívében havazna. Kivált, mert a hitelezők zaklatása csak nem szűnt. A privát uzsorások után jöttek az intézetek: a sepsii takarékpénztáz, a gönczi népbank, a kaszai kereskedők és iparosok szövetkezete stb. Az ember szinte csodálkozik, hogy tud egy úri ember annyi helyről pénzt szerezni s főképpen, hogy tudja azt elkölteni? . . . De hát a közönséges ember az erkölcsös sovány életrendje mellett s a viszonyok és szokások kényszerítő szigora alatt egyáltalán nem érheti föl észszel a kicsapongásnak amaz utánozhatlan gráciáját és eleganciáját, melyet az

előkelők magán és nyilvános életükben gyakorolnak. Valamelyik intézet a házat foglaltatta le. Szurdoky Antal hirtelen halt meg s elfeledte a házat a 16 hold kiterjedésű kerttel a felesége nevére iratni. Így azt elveszi a kassai vagy a gönci bank. A földek, a szőlő már mind a másé. Nagyon szomorú volt ezek miatt a tél. A bájos Szurdoky Lóri mintha szépségét kezdené levetkőzni . . . hervad, hervad . . .

. . . Azonban odább hágott az idő s tavaszodóra vált a levegő friss, fűszeres járásban. Az első rügy kicsattant, nevetve látott duzzadáshoz s az ágon virágos ernyőre bomlott. Az ibolyák kibujtak az erdőben, a primulák a fák lábainál díszlettek; a kökörcsin és a játeint is nyitogatta harmatos szempilláját. Aztán továbbad az erdők kezdtek öltözködni ki zöldbe, ki kékbe, — mert a távolban ülő helyek kékeknek látszanak. Micsoda hasonlíthatatlan hangja van a tavaszi szerelemben rezgő, bimbózó erdőnek! Milyen lélekderítő a fiatal idő vidám illata, milyen pezsdítő a levegő íze! . . .

Ekkor jött a fagyasztó hír, hogy Kassán két önkéntes párbajt vívott végkimerülésig. A megyében nagyon ismerős két ifjú: Szurdoky Béla és Wawrek Géza s a párbaj az előbbi (Béla) súlyos megsebesülésével végződött. Az esetnek a híre hamar elcsordult Szurdokra, mert az emberek olyan boldogok, ha felebarátjaiknak szomorúságot okozhatnak. A megyei pletyka kifecsegte azt is, hogy a viaskodás a szép Lóri miatt történt, a kinek bátyja figyelmeztette Wawrek Gézát hűgának adott ígéretére s viselkedését azzal szemben nem tartotta korrektnek. Hallotta szép, szerelmes nővére panaszát, látta hervadását s eleinte kérőleg fordult önkéntes társához, hogy ne tépje szét az évek óta tartó viszonyt, mert hűgát megöli a bánat.

Arfa azonban ja dúsgazdag Wawrek azt vetette oda szinte gúnyosan, hogy csak a regényekbe szokott a bánat ölni. A mire Szurdoky Bélában föllobbant a vér s több tiszt jelenlétében, nyomatékosan azt a nyilatkozatot tette, hogy vannak emberek, a kik úgy tekintik a becsület szabályait, mint a csillagokat: t. i. igen messziről s a Wawreket ezek közé tartoznak. Ilyen nyilatkozat után elkerülhetlen volt a párbaj.

És most ott fekszik Béla Kassán sebeiben. Igazán, a baj sohasem jár egyedül. Micsoda fájdalom marcangolta az anya és a leányok szívét, mikor ezt meghallották. A két leány — a mint természetük hozta magával — ellenkező módon viselkedett. Irén leborult és buzgón imádkozott, a mi a legjobb. Meg vagyon írva: «Az én szómmal kiáltok az Úrhoz; az én szómmal könyörgök az Úrnak! Kiöntöm előtte az én lelkemet, az én nyomorúságomat előtte megjelenem» (Zsolt. 142. 2—3.) Lóri ellenben átkozódott: Óh te hatalmas Isten, a kihez imádkozni nem tudok, hallgasd meg átkomat; Jegyet tégy annak a becstelennek a homlokára, hogy megismerjék őt a te ártó angyalaid s kikerülje az áldás, a mi az égből jön. Tedd bánattá minden örömét, alázd meg őt a büszkeségében, tördeld meg az ő erejében, hogy . . .

— Lóri! — kiált rá Irén s kezével fogja be a száját — az

Istenért, ne káromkodjál, ne légy színész, a ki szinfalakat szaggat, a megtörténtet meg nem változtathatod: «Kedvesem ne kövesd a rosszat, hanem a jót. A jó cselekvő az Istenből van, a gonosztevő pedig nem látta az Istent.» (III.: János 11.)

— No csak bibliázz, te szent Irén, de én megátkozom, nem azért, hogy bátyámat megsebezte, hanem mert engem megölt. Ő volt az én életem napja, és ime, galádúl elhagyott. Te nem érted ezt, Irén, néked erről nincs fogalmad. Átkozni fogom éjjel és nappal.

— Oh, hát ha a nap leszáll, vajjon megátkozza-e a föld a napot.

— A nap minden reggel újra feljön és sugaraival boldogítja a földet, de az én eltiport szerelmem nem támad fel soha.

— Átokkal nem lehet feltámasztani, de imádsággal igen.

(Folyt. köv.)

FORGÁCS ENDRE.

Bujdosó éneke

1711. után.

Szenvedtem eleget,
Hideget melegeget;
Zivatar zúgását,
Vaderdők búgását
Bujdosó koromban
Eleget hallgattam.

Nem is volt én nékem
Intó csillagfényem:
Sötét éjszakákon
Tétova járásom
Hogy merre intézzem?
Egyedül inségben.

Kalaúzom vala
Az Isten angyala;
A földi emberek,
Elhagytak engemet.
Berek lapongtatott:
De ember elhagyott!

Gyakortább az útban

Sírván, leborultam
Kemény kősziklákra,
Mohos kidőlt fákra,
Csörgő kútfolk felett,
Patak partja mellett:

Uram s én Istenem, —
Ne fordúlj ellenem,
Vezérelj járásom,
Szánjad bujdosásom,
Bujdosók Istene,
Én lelkem mindene!

Kik voltak barátim,
Nékem meghitt társim,
Elhagytak engemet,
Én árva fejemet:
Uram, Te el ne hagyj,
Holtig velem maradj!

S kegyes szárnyid alatt
Bátor nyugodalmat

Lelt az én bús fejem,
Mert Te valál velem,
Én lelkem mindene,
Bujdosók Istene!

Szegény magyar hazám,
Volt én szülő anyám;
Már sohasem látom
Szép Magyarországom.
Sírhalomom hol leszzen?
Te tudod Istenem.

Ám akárhol légyen
Nyugvásom énnékem,
Bármelyik ég alatt:
Csak Te szent szárnyadat
Hajtsd le hamvaimra —
Bujdosóknak Ura.
A te szent öledben
Megnyugszom csendesen
Amen!

Régi ének.

Különfélek.

A Jó Pásztor. A Jó Pásztor ötödik évét kezdi meg ezzel a számmal. A régi zászló alatt folytathatja harcát az emberi szívek fő-főellenségei, a bűn, a hitetlenség, szeretetlen önzés ellen. A tiszta evangéliomnak eledelét hordja és kínálja házról-házra. A szerkesztő gondjában, munkájában legkiválóbb íróink osztozkodnak. Ára oly olcsó, hogy minden szegény ember állandó vendégül szerződheteti egyszerű hajlékába. Havonként megjelenik tanításával, vigasztaló, oktató közleményeivel.

A lap árát — egész évre 2 koronát — a szerkesztőhöz,

Kovács Sándor theol. akad. tanárhoz, Pozsonyba kell küldeni. A kinek most épen nincs meg a rávaló forintja, kértére szívesen elvárunk aratás vagy szüret utánig.

Luther aranymondásai. Lapunk első füzetében ismét közlünk mutatóba a halhatatlan reformátor aranymondásai közül. Ilyen nagy szellemnek, mint Luther volt, minden elejtett apró mondásában bölcseség van, a mit érdemes okulás és épülés okáért összeszedgetni. Dr. Masznyik Endre, az evang. theol. akadémia igazgatója vállalkozott erre az igazán áldásos munkára s a kiadást a Luther-Társaság végzi. Már a múlt esztendőn megjelent egy füzet, az idén jó a második. Áruk oly csekély, hogy a legszegényebb munkás ember is megszerezheti. Vajha rövid időn az egész Luthert birhatnánk édes hazai nyelvünkön! A Luther-Társaságból, a nagy reformátor nevét viselő irodalmi intézetünktől várjuk, hogy ezzel a kincscsel megajándékozza nemzetünket. Luther «Aranymondásait» megrendelhetni a Jó Pásztor útján is.

Az állatok Világa. Brehm európai híru gyönyörű munkájának, az Állatok világának magyar kiadásából a 80-ik füzet is kikerült a sajtó alól, kétségtelenül téve, hogy a kiadó cég a füzetek pontos megjelenésére kiváló gondot fordít. A vállalatnak e részét a papagályokra vonatkozó igen érdekes közlemények és leírások töltik be, ami azt jelenti, hogy a 80-ik füzet a közönség előtt különösen kedves. A szerző egyes ismertebb és a tanulásra fogékonyabb papagályokat külön is felemlít és szinte csodás dolgokat mesél ezekről az értelmes és beszélni könnyen megtanuló madarokról, a melyeket tolas majmoknak is neveznek. A pompás szöveghez igen jól illenek a gondos kivitelű rajzok is, amelyekről el lehet mondani, hogy a megszólalásig hűek. E szövegrajzok a jácintkék ararát, a szürkepapagályt, a barátpapagályt, a tirikapapagályt, a hosszúcsőrű papagályt, és a karolinai papagályt ábrázolják. A füzethez csatolt feketenyomatú műlap a kiviket mutatja be. Az állatok Világa, amely a Légrády testvérek kiadásában a lehető legdíszesebb kiállításban jelenik meg, füzetenként és kötetenként kapható. A már kiadott díszes kötésű kötetek ára 18 korona, a füzeteké pedig 80 fillér. Megrendelhetők úgy a Légrády testvérek kiadóhivatalában (váci körut 78.) mint minden jobb könyvesboltban.

Körmendy Sándor. A dunántúli ev. ref. egyházkerületet nagy veszteség ért, efojegyzője Körmendy Sándor elhunytával. A boldogult 1848—49-ben félifjan honvédképen harcolt a hazáért. Azután pap lett, az Úr egyházának szorgalmas, fáradhatatlan munkása. Nevéhez fűződik a csurgói gymnasiumnak ujjá szervezése. Egész Somogy benne tisztelte vezérét, áldás a kidólt munkás emlékéen!

Szerkesztői izenet.

Azon kedves üdvözetekért, a melyekkel jó ismerősök és barátok új esztendőkor fölkerestek, ez úton mondok szíves köszönetet s a jó kívánatokat őszintén viszonzom.

Többeknek. A Jó Pásztor régebbi évfolyamából (főkép III. és IV.) még rendelkezünk pár példánnyal.

Tokaj. A megbízásban eljárunk s mihelyt eredménye lesz, tudatni fogjuk.

Szt. F. Selmeczbánya. A Házi Kincstár s Bibliái jellemképek elküldéséről intézkedtünk. Szíves üdvözet.